

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel. : (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<https://consiliuaudiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str. , № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<https://consiliuaudiovizual.md>

DECIZIA nr. 400

din 29 decembrie 2022

Cu privire la examinarea cererii de recuzare depuse de dna Fulga Grabovski

În cadrul ședinței publice a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) din 23 decembrie 2022, dna Fulga Grabovski a depus verbal o cerere de recuzare a președintei CA, Liliana Vițu-Eșanu, de la examinarea petițiilor nr. 2021-01 din 07.11.2022 și nr. 2236-01 din 19.12.2022, iar la data de 26 decembrie 2022, CA a recepționat cererea de recuzare în formă scrisă. În cadrul ședinței publice din 29 decembrie 2022 dna Fulga Grabovski a susținut cererea de recuzare depusă.

În cererea de recuzare petiționara invocă: „Conform art. 50 alin. (1) din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Potrivit art. 50 alin. (2) din Codul administrativ, motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Art. 50 alin. (2) din Codul administrativ prevede de o manieră care nu este exhaustivă motivele de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției de judecător în procedura contenciosului administrativ.

Remarc că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 50 alin. (2) din Codul administrativ a indicat că motivele de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției în procedura administrativă nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv, pot fi reglementate și alte astfel de motive.

Astfel, în ședința din 23 decembrie 2022 de examinare a petițiilor, președintele CA dna Liliana Vițu-Eșanu a avut un comportament ce denotă, în opinia subsemnatei, o atitudine nedemnă și lipsită de imparțialitate față de petiționari, acesta culminând cu o apreciere peiorativă cu privire la unii participanți la procedură.

În primul rând, dna Vițu nu a dat curs petiției suplimentare depuse de subsemnata pe 22.12.2022, nu ne-a informat privind conexarea sau examinarea acesteia și a refuzat să dea curs solicitării noastre legale de a efectua un control în sensul art. 83 CSMA, comunicând, citez: „Păi dacă art. 17 nu se aplică, atunci despre ce fel de test Rabat putem face?”

Această constatare a dnei președinte, înainte de a purcede la examinarea propriu-zisă a petiției prin efectuarea controlului, echivalează cu expunerea părerii domniei sale în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii. Am și

întrebat în acel moment dacă mai are rost să continuăm examinarea dat fiind faptul că ni s-a comunicat în mod cert care va fi acesta, în opinia președintei.

Eu înțeleg că membrii Consiliului inevitabil își formează o părere asupra finalității examinării înainte de deliberarea propriu-zisă, aceștia efectuează și un control și adoptă și proiectul deciziei în sine. Dar, procedura administrativă și audierea participanților există pentru a lăsa o marjă de apreciere, pentru a oferi CA argumente în plus, pe care aceștia să le aibă în vedere, iar, în cazul în care consideră necesar, să își modifice opinia.

Însă, în speță, problema este că CA nu a purces la controlul propriu-zis al petiției suplimentare, în care am invocat o normă nouă și pe care erau obligați să o examineze.

Cu toate acestea, dna președinte a purces la audierea participanților cu încălcarea procedurii, încălcând, prin aceasta, dreptul nostru la un proces echitabil. Or, noi avem dreptul să ne expunem cu privire la rezultatele monitorizării și chiar să aducem probe noi, funcție de acestea.

În orice caz, dna Vițu a declarat tranșant care va fi rezultatul examinării, într-un mod cert ce nu suportă careva obiecții sau dubii, creîndu-ne impresia că nu mai are rost să continuăm procedura.

Totuși, am continuat și ne-am expus părerea, sperând că aceasta va fi luată în considerație. Și asta în pofida faptului că aveam certitudinea că dna președinte nu va fi imparțială, date fiind tocmai acele raporturi financiare în care dna Vițu s-a aflat anterior cu furnizorul de servicii media audiovizuale AO Media Alternativă.

Pe parcurs, dna Vițu nu a făcut decît să ne întărească această certitudine, comportamentul dânselor culminând cu expunerea părerii în public în mod depreciativ sau sugestiv în privința unor participanți la procedură.

Astfel, la min. 1:53:40 din ședință, dna Vițu a adresat o întrebare „retorică” dlui Gheorghe Cavaliuc, petiționar și el, care suna în felul următor: „Cred că am o întrebare retorică: cum de se face că textul dvs coincide 99% cu textul doamnei Grabovski... Aaa, e publică și dl Cavaliuc a făcut copy-paste și de aia probabil...”

Întrebarea retorică a doamnei Vițu mi-a creat percepția unei expuneri depreciative și pârținoare în privința subsemnatei, și a anume a unor legături insinuate de dna președinte sau tănuire, lipsă de transparență între unii participanți la procedură, care nu ar trebui să o interese apriori pe dna Vițu.

Or, termenul „retoric” înseamnă, conform limbajului uzual al limbii române, o întrebare la care nu se așteaptă răspuns, pe de o parte acesta fiind evident, pe de alta parte răspunsul fiind cuprins în conținutul întrebării sau sugerat în enunțul ei. Motivele pentru care unii oameni folosesc întrebări retorice sunt diverse:

pentru a-i face pe alții să se simtă stânjenți

pentru a crea o situație jenanta sau o stare de disconfort

pentru a sublinia un punct de vedere

pentru a comunica o idee evidentă

pentru a exprima o stare de spirit sau o atitudine pe care vorbitorul o are în acel moment.

Oricare ar fi fost motivul dnei Vițu, acest lucru îmi pare deplasat, dar fiind faptul că dumneaei nu are dreptul să își formeze sau exprime o astfel de părere în public, în cadrul procedurii administrative.

Dumneaei a confirmat, o dată în plus, că nu este obiectivă la examinarea petițiilor.

Punctul de vedere al dnei președinte m-a deranjat cu atît mai mult cu cît mi-a creat impresia că dumneaei împărtășește punctele de vedere ale directorului de știri al furnizorului media AO Media Alternativă și ale reporteriței care a realizat reportajul ce face obiectul petiției, care m-au învinuit public de apartenență la diverse cercuri politice sau membri ai „diasporei de aur”, din care, în opinia dânselor, face parte și Gheorghe Cavaliuc.

Astfel, pe 1 august curent, dna Mariana Rață a postat, pe pagina personală de pe rețeaua de socializare Facebook, următorul mesaj, însoțit de poza subsemnatei: „Nici nu știu ce reacție trebuie

să am. "Diaspora" mai are un produs. Dacă ceva au rămas libere culorile roșie, albastră, galbenă, roz, verde, cafenie :)))) "

Totodată, dna Viorica Tataru a postat recent un mesaj ce sugerează același lucru (copiile se anexează).

Încercările acestea de plasare a cetățenilor incoizi, care critică guvernarea sau jurnaliștii ce realizează materiale părtinitoare, de susținere a guvernării, în anumite cercuri de influență politică sînt toxice, constituie o reală problemă în societatea moldovenească și nu trebuie expuse de membrii CA în ședință, chiar dacă le împărtășesc.

Percepția subsemnatei privind lipsa de imparțialitate și opinia preconcepută cu privire la unii participanți la proces, inclusiv în privința mea, este consolidată și de întrebarea dnei președinte de la începutul discursului meu, cînd dna Vițu a întrebat, tot retoric: „dreptul dvs a fost cumva afectat?”. Această expresie de asemenea sugerează o idee preconcepută a dnei Vițu privind neîncălcarea drepturilor subsemnatei, ceea ce duce în mod inevitabil la respingerea petiției.

Amintesc membrilor CA că, potrivit jurisprudenței de referință degajată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la acest subiect se cere ca instanța investită cu soluționarea unei cauze să fie imparțială, ceea ce prezumă în mod normal absența prejudecății și nepărtinirii. Mai mult, este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al judecătorului, există faptele care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea sa. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță [speța Tocono și Profesorii Prometiști c. Moldovei, hotărârea din 26 iunie 2007, definitivă din 26 septembrie 2007].

Totodată, autoritatea investită cu examinarea petițiilor cetățenilor în domeniul audiovizualului este un „tribunal investit de lege”, în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, astfel încât constatările din jurisprudența consacrată a Curții cu privire la imparțialitatea judecătorilor este pe deplin aplicabilă tuturor tribunalelor/autorităților publice ce conduc procedura administrativă.”

Cu referire la cele menționate în cererea de recuzare, comunicăm că pentru justificarea neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției de către președinta CA, Liliana Vițu-Eșanu, nu este de ajuns simpla invocare a prevederilor legale și a faptului că petiționara nu este de acord cu unele întrebări adresate de președintă în cadrul ședinței publice în care se examinează petițiile.

Conform art. 83 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 (în continuare – CSMA): „...În cel mult 5 zile lucrătoare după efectuarea controlului privind circumstanțele de fapt, Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiția în ședință publică, anunță rezultatele controlului, audiază subiecții interesați și decide respingerea sau acceptarea sesizării ori petiției și, după caz, aplicarea unei sancțiuni, în condițiile prevăzute de prezentul cod.” Respectiv, în cadrul ședinței publice din 23 decembrie 2022, CA a examinat petițiile depuse de dna Fulga Grabovski, fiind anunțate rezultatele controlului și audiați petiționarii.

Cu referire la petiția suplimentară, depusă de petentă la data de 22 decembrie 2022, prin care se invocă argumente suplimentare în susținerea poziției privind sancționarea furnizorului de servicii media AO „Media Alternativă” pentru încălcarea prevederilor art. 17 alin. (3) din CSMA, menționăm că aceasta a fost dată citire de către raportor, fiind astfel examinată în cadrul ședinței publice, iar membrii urmând în partea deliberativă să examineze rezultatele controlului privind circumstanțele de fapt și toate argumentele subiecților interesați, inclusiv argumentele din petiția suplimentară și, în conformitate cu art. 80 alin. (4) din CSMA, să-și argumenteze votul.

Totodată, CA a efectuat controlul în sensul art. 83 din CSMA, cu privire la materialul video difuzat pe pagina web ce aparține AO „Media Alternativă”, prin prisma respectării prevederilor art. 17 alin. (3) din CSMA, rezultatele căruia au fost anunțate în cadrul ședinței publice din 23 decembrie 2022.

În acest context, este de menționat că prin petiția suplimentară din 22 decembrie 2022 dna Fulga Grabovski nu a invocat încălcarea altor prevederi legale din CSMA, doar a venit cu

argumente suplimentare prin prisma noțiunii de „activitate extremistă”, urmare a constatărilor din raportul de monitorizare în care s-a menționat că în mesajele bărbaților din imaginile video nu se regăsesc elemente din definiția „extremism”. Respectiv, nu se impunea un control nou în sensul art. 83 din CSMA precum invocă petiționara în cererea de recuzare.

Astfel, cele menționate de președinta CA în cadrul ședinței publice în care se examinează petițiile depuse de petentă, nu pot fi catalogate ca expunere în public a părerii cu privire la finalitatea proceduri sau aprecierea probelor, până la efectuarea controlului, deoarece controlul a fost efectuat, iar rezultatele au fost anunțate în ședință.

Cu referire la întrebarea președintei CA către dl Gheoghe Cavcaliuc cu privire la coinciderea textului petiției dumnealui cu textul petiției dnei Fulga Grabovski, menționăm că aceasta a fost făcută în cadrul audierii subiecților interesați în ședința publică și nicidecum nu a avut drept scop expunerea în mod depreciativ în privința unui participant. Membrul poate adresa orice întrebare ce se referă la procedura administrativă, iar subiectul interesat decide dacă răspunde sau nu. Întrebarea respectivă a fost dată în contextul în care din informațiile publice se cunoaște că petiționarul dl Gheoghe Cavcaliuc nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, iar faptul că dna Fulga Grabovski a făcut publică petiția sa nu era cunoscut Consiliului Audiovizualului.

Cu referire la întrebarea președintei CA „dacă dreptul a fost cumva afectat”, este de menționat că întrebarea respectivă a fost în contextul în care dna Fulga Grabovski a menționat că „...se încalcă dreptul la o procedură echitabilă”, respectiv pentru a concretiza dacă dreptul petiționarei a fost cumva afectat de CA, președinta a venit cu respectiva întrebare, care la fel nu poate fi catalogată drept expunerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant, sau că și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii administrative.

Reieșind din cele menționate, conchidem că cererea de recuzare este una neîntemeiată, or, faptele invocate de către petiționară nu pot fi calificate ca existența unor împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea dnei Liliana Vițu-Eșanu, președinta CA, în cadrul participării la procedura administrativă, corespunzător, nu pot servi drept temei de recuzare.

Ca urmare a dezbaterilor publice, în temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 și ale Codului administrativ, **Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova**

DECIDE:

1. A respinge cererea de recuzare depusă de dna Fulga Grabovski. (PRO (5) UNANIM – A. GONȚA, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA.)
2. Prezenta decizie se aduce la cunoștință petiționarei în termenele stabilite de legislație.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Secția juridică.
4. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova.

VICEPREȘEDINTĂ

Ana GONȚA